

SFCSS6W

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyraidd

Trosolwg

Ar gyfer y safon hon mae angen i chi hyrwyddo'r gwerthoedd a'r egwyddorion sy'n sail i arfer gorau wrth weithio gydag unigolion a phobl allweddol, a'u grymuso, er mwyn eu galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus am eu bywydau. Mae'r safon yn berthnasol i bob lefel. Gellir defnyddio adrannau o'r safon at ddibenion cynefino, datblygiad proffesiynol ac ar gyfer hyfforddi.

Ar gyfer y safon hon bydd disgwyl i chi weithio mewn partneriaeth ag unigolion ac i gydweithredu â phobl allweddol i nodi, cynllunio, gweithredu a gwerthuso gweithgareddau sy'n ymwneud â gwneud penderfyniadau gwybodus am eu bywydau.

Er mai chi sy'n bennaf gyfrifol am eich datblygiad proffesiynol, mae'r safon yn gofyn hefyd am gymorth rheoli i hwyluso datblygiad proffesiynol parhaus y gweithlu.

Byddwch yn sicrhau hyn trwy fynnu gwybodaeth ddiweddar am newidiadau mewn deddfwriaeth, polisi a gweithdrefnau, trwy ddatblygu eich cymhwysedd a'ch sgiliau eich hun yn unol â newidiadau mewn gwybodaeth ac arfer, ac ymateb yn briodol i enghreifftiau o arfer gwael, drwg neu beryglus. Bydd y safon hon yn gofyn i chi allu cyfeirio unigolion i sefydliadau perthnasol eraill.

Dangos eich perfformiad, eich gwybodaeth a'ch dealltwriaeth

Mae'r adrannau **meini prawf perfformiad** o dan bob elfen, a'r adran **gwybodaeth a dealltwriaeth** yn dynodi meysydd y dylech chi allu dangos eich perfformiad neu eich gwybodaeth a'ch dealltwriaeth ynddynt.

Egwyddor allweddol

Mae cyfathrebu'n sail i'r safon gyfan a'r holl safonau yn y gyfres hon. Mae'n hollbwysig bod y rheiny sy'n gweithio ym maes nam ar y synhwyrâu gyda phlant, pobl ifanc ac oedolion yn meddu ar y sgiliau angenrheidiol a phriodol i gyfathrebu'n effeithiol â phobl a all ddefnyddio amrywiaeth o offer/technegau neu ddulliau cyfathrebu. Mae'r safon hon yn ymwneud â'r rheiny sy'n gweithio gyda phobl y mae angen gwasanaethau cymorth synhwyraidd arnynt, a rhaid i bob cyfathrebu fod yn briodol i anghenion pobl sydd ag anghenion cymorth synhwyraidd. Mae'n bwysig hefyd bod gweithwyr yn cydnabod yr angen am sgiliau cyfathrebu arbenigol a pherygl o gam-gyfathrebu.

Cynnwys yr uned:

- 1 Hysbysu unigolion a phobl allweddol am eich dyletswyddau a'ch cyfrifoldebau chi a'ch sefydliad, a rhai sefydliadau perthnasol eraill
- 2 Cynllunio gydag unigolion a phobl allweddol i nodi, casglu, dadansoddi a

SFCSS6W

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyrdd

deall gwybodaeth yn ymwneud â'u hanghenion synhwyrdd

- 3 Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i nodi, dadansoddi, egluro a mynegi'u cryfderau, eu dymuniadau a'u dyheadau
- 4 Gweithio ar y cyd ag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i asesu a gwneud penderfyniadau gwybodus am eu hanghenion, amgylchiadau, risgiau, dewisiadau ac adnoddau, a gwerthuso canlyniadau.

SFCSS6W

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyrdd

Meini prawf perfformiad

Rhaid i chi allu:

Hysbysu unigolion a phobl allweddol am eich dyletswyddau a'ch cyfrifoldebau chi a'ch sefydliad, a rhai sefydliadau perthnasol eraill

- P1 paratoi ac yn darparu gwybodaeth berthnasol a hygyrch am eich dyletswyddau a'ch cyfrifoldebau chi a'ch sefydliad, a rhai sefydliadau perthnasol eraill
- P2 darparu gwybodaeth ar adeg briodol ac mewn dull a fydd yn cynyddu dealltwriaeth i'r eithaf ac yn sicrhau cyfathrebu agored a gonest ynglŷn â'ch rôl, cyfrifoldebau a dyletswyddau
- P3 archwilio'r wybodaeth a roddwyd, ac yn ateb cwestiynau, er mwyn sicrhau bod unigolion yn deall yn llwyr beth yw eich rôl, eich dyletswyddau a'ch cyfrifoldebau chi a'ch sefydliad, a rhai sefydliadau perthnasol eraill, gan gynnwys unrhyw ofynion rheoleiddio
- P4 sicrhau bod disgwyliadau'n cael eu trafod er mwyn peidio â chodi disgwyliadau ffug neu afrealistig
- P5 darparu gwybodaeth ychwanegol yn y fformat mwyaf priodol pan fydd ei hangen (neu'n cyfeirio'r unigolion ati)

Cynllunio gydag unigolion a phobl allweddol i nodi, casglu, dadansoddi a deall gwybodaeth yn ymwneud â'u hanghenion synhwyrdd

Rhaid i chi allu:

- P6 cynorthwyo pobl i gynllunio, nodi, casglu, dadansoddi a deall gwybodaeth am:
 - P6.1 anghenion, amgylchiadau, risgiau cysylltiedig yr unigolyn, a goblygiadau'r rhain i'r unigolyn ei hun a phobl eraill
 - P6.2 adnoddau sy'n berthnasol i anghenion, amgylchiadau a risgiau cysylltiedig yr unigolyn
 - P6.3 ffynhonnell ehangach a all gynnwys y teulu estynedig a phobl allweddol eraill
- P7 sicrhau fod y wybodaeth a ddarperir:
 - P7.1 yn gywir
 - P7.2 yn gynhwysol yn gymdeithasol
 - P7.3 yn mynd i'r afael ag anghenion diwylliannol, ieithyddol, crefyddol ac anghenion eraill
 - P7.4 heb fod yn wahaniaethol, ac mewn iaith a fformat priodol ar gyfer y plentyn, yr unigolyn ifanc neu'r oedolyn
- P8 nodi bylchau yn y wybodaeth ac yn eu hadrodd yn ôl i'r ffynonellau priodol, ac yn gwneud eich gorau i gau'r bylchau
- P9 cytuno ac yn cofnodi'r penderfyniadau a'r pryderon a godir gyda/ gan yr unigolyn, ac yn cofnodi pa gamau y cymerwyd ynglŷn â'r rhain/ sut yr aethoch ati i'w datrys
- P10 yn achos plant a phobl ifanc, yn cynnwys eu rhieni yn y broses casglu a

SFCSS6W

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyrdd

gwerthuso gwybodaeth lle bo'n briodol, gan fod ganddynt sgiliau a gwybodaeth ragorol yn aml

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i nodi, dadansoddi, egluro a mynegi'u cryfderau, eu dymuniadau a'u dyheadau

Rhaid i chi allu:

- P11 gweithio'n holistaidd gydag unigolion a phobl allweddol er mwyn eu helpu i nodi:
 - P11.1 eu cryfderau, eu disgwyliadau, eu hawliau a'u cyfrifoldebau
 - P11.2 eu dymuniadau a'u dyheadau
 - P11.3 unrhyw wrthdaro posibl rhwng eu disgwyliadau a'u canfyddiadau eu hunain, a rhai pobl eraill
 - P11.4 goblygiadau unrhyw ofynion rheoleiddio ar eu disgwyliadau
- P12 cynorthwyo pobl i nodi a mynd i'r afael â:
 - P12.1 sut i gynyddu'u cryfderau, eu galluoedd a'u cyflawniadau i'r eithaf, gan gynnwys defnyddio adnoddau fel technoleg gynorthwyol
 - P12.2 eu hanghenion datblygu ac unrhyw risgiau cysylltiedig
 - P12.3 sut y gallant gyfathrebu a defnyddio'u cryfderau a'u galluoedd i hybu byw'n annibynnol
- P13 gweithio gydag unigolion i'w helpu adnabod eu potensial eu hunain o ran eu hanghenion synhwyrdd, eu dymuniadau a'u dyheadau
- P14 yn cofnodi canlyniadau a gytunwyd, a'u trafod gyda'r unigolyn
- P15 yn achos plant a phobl ifanc, yn cynnwys eu rhieni yn y broses casglu a gwerthuso gwybodaeth lle bo'n briodol, gan fod ganddynt sgiliau a gwybodaeth ragorol yn aml

Gweithio ar y cyd ag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i asesu a gwneud penderfyniadau gwybodus am eu hanghenion, amgylchiadau, risgiau, dewisiadau ac adnoddau, a gwerthuso canlyniadau

Rhaid i chi allu:

- P16 gweithio ar y cyd ag unigolion a phobl allweddol i:
 - P16.1 nodi ac asesu anghenion ac amgylchiadau'r unigolyn, ac unrhyw risgiau cysylltiedig
 - P16.2 nodi ac asesu dewisiadau'r unigolyn a'r amrywiaeth adnoddau a allai ddiwallu'i anghenion a'i amgylchiadau, gan ystyried unrhyw risgiau a gofynion rheoleiddio
 - P16.3 nodi'r raddfa risg gysylltiedig wrth ddefnyddio neu beidio â defnyddio dewisiadau gwahanol, gan gynnwys technoleg gynorthwyol
 - P16.4 cefnogi penderfyniadau am ddewis yr unigolyn o ran opsiynau ac adnoddau, gan ystyried unrhyw risg(iau) a gofynion rheoleiddio
 - P16.5 nodi unrhyw risg(iau) a all godi o beidio â diwallu anghenion yr

SFCSS6W

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyrdd

- P17 nodi ffyrdd gydag unigolion a phobl allweddol er mwyn iddynt allu cyfleu:
 - P17.1 eu cryfderau a'u hanghenion
 - P17.2 eu hamgylchiadau
 - P17.3 trawsnewidiadau eraill mewn bywyd
 - P17.4 y dewisiadau sydd orau ganddynt
 - P17.5 unrhyw risgiau cysylltiedig
- P18 esbonio i'r unigolyn y byddwch chi, gyda'i gytundeb, yn ei gyfeirio at asiantaeth neu asiantaethau eraill a fydd yn gallu rhoi cyngor ar ei anghenion neu ofynion penodol, fel:
 - P18.1 adrannau/ cymdeithasau tai
 - P18.2 ymgynghorydd ariannol
 - P18.3 ymgynghorydd budd-daliadau
 - P18.4 gwasanaethau cwnsela
- P19 trafod a gwerthuso'r gwaith ar y cyd sydd wedi'i wneud, a nodi unrhyw fylchau neu feysydd y gellir eu gwella er mwyn helpu proses benderfynu well
- P20 yn achos plant a phobl ifanc, cynnwys eu rhieni yn y broses casglu a gwerthuso gwybodaeth lle bo'n briodol, gan fod ganddynt sgiliau a gwybodaeth ragorol yn aml

SFCSS6W

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyrdd

Gwybodaeth a dealltwriaeth

Mae angen i chi wybod a deall:

Gwerthoedd Craidd - Defnyddio a datblygu dulliau a systemau i gyfathrebu, cofnodi ac adrodd

- K1 gofynion cyfreithiol a sefydliadol ar gydraddoldeb, amrywiaeth, gwahaniaethu, hawliau, cyfrinachedd a rhannu gwybodaeth wrth gyfathrebu, cofnodi ac adrodd gydag unigolion, pobl allweddol a phobl eraill
- K2 gwybodaeth ac arfer sy'n sail i'r ymagwedd holistaidd sy'n canolbwyntio ar bobl, sy'n eich galluogi i weithio mewn ffyrdd sydd:
 - K2.1 yn gwneud dewisiadau a lles pennaf yr unigolyn yn ganolog i bopeth a wnewch
 - K2.2 yn darparu cymorth gweithredol i'r unigolion
 - K2.3 yn cydnabod unigrywiaeth unigolion a'u hamgylchiadau
 - K2.4 yn grymuso unigolion i gymryd cyfrifoldeb (i'r graddau y maentyn gallu gwneud hynny ac o fewn unrhyw gyfyngiadau a osodir arnynt), ac i wneud a chyfleu eu penderfyniadau eu hunain am eu bywydau, gweithredoedd a risgiau
- K3 dulliau a ffyrdd o gyfleu sydd:
 - K3.1 yn cefnogi cydraddoldeb ac amrywiaeth
 - K3.2 yn cefnogi hawliau pobl i gyfathrebu gan ddefnyddio'r dull, cyfrwng ac iaith sydd orau ganddynt
 - K3.3 yn foesebol ac yn cadw at unrhyw godau ymarfer sy'n berthnasol i'ch gwaith
 - K3.4 yn parchu syniadau, gwerthoedd ac egwyddorion pobl eraill
 - K3.5 yn sicrhau urddas a hawliau pobl wrth nodi a goresgyn rhwystrau rhag cyfathrebu
- K4 sut i ymdrin â chyfyng-gyngor a gwrthdaro moesegol ar gyfer unigolion, y rheiny sy'n defnyddio gwasanaethau a staff/cydweithwyr, ynglŷn â chyfathrebu, cofnodi ac adrodd
- K5 sut i herio gwybodaeth, dogfennau, systemau, strwythurau, gweithdrefnau ac arferion sy'n rhai gwahaniaethol, yn enwedig o ran anghenion cyfathrebu a gwybodaeth unigolion

Gwerthoedd Craidd - Cyfrannu at ddatblygu a chynnal arferion iach a diogel yn yr amgylchedd gweithio

Mae angen i chi wybod a deall:

- K6 gofynion cyfreithiol a sefydliadol ar gydraddoldeb, amrywiaeth, gwahaniaethu, hawliau, cyfrinachedd a rhannu gwybodaeth wrth gyfrannu at ddatblygu a chynnal arferion iach a diogel yn yr amgylchedd gweithio
- K7 dulliau a ffyrdd o weithio sydd:
 - K7.1 yn cefnogi cydraddoldeb ac amrywiaeth wrth gyfrannu at

SFCSS6W

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyrdd

- ddatblygu a chynnal arferion iach a diogel yn yr amgylchedd gweithio
- K7.2 yn effeithiol wrth ddelio â, ac wrth herio gwybodaeth, dogfennau, systemau, strwythurau, gweithdrefnau ac arferion sy'n rhai gwahaniaethol
- K7.3 yn foesebol ac yn cadw at unrhyw godau ymarfer sy'n berthnasol i'ch gwaith
- K7.4 yn parchu syniadau, gwerthoedd ac egwyddorion pobl eraill wrth gyfrannu i ddatblygu a chynnal arferion iach a diogel yn yr amgylchedd gweithio

Gwerthoedd Craidd - Cymryd cyfrifoldeb am eich datblygiad proffesiynol parhaus eich hun a phobl eraill

Mae angen i chi wybod a deall:

- K8 gwybodaeth ddiweddar o, ac ymarfer gofynion cyfreithiol a sefydliadol ar gyfer cydraddoldeb, amrywiaeth, gwahaniaethu, hawliau, cyfrinachedd a rhannu gwybodaeth, a sut i ddiweddarau a datblygu eich arfer eich hun, ac arfer aelodau staff eraill ar y rhain
- K9 sut i gael mynediad at hyfforddiant a datblygiad i'ch galluogi i ymdrin â chyfyng-gyngor a gwrthdaro moesebol ar gyfer unigolion, y rheiny sy'n defnyddio gwasanaethau a staff

Deddfwriaeth a Pholisi a Gweithdrefnau Sefydliadol

Mae angen i chi wybod a deall:

- K10 deddfwriaeth gwledydd, y du a'r ue, codau statudol, safonau, fframweithiau ac arweiniad sy'n berthnasol i'r maes cymorth synhwyrdd a meysydd cysylltiedig, gan gynnwys arfer aml-ddisgyblaethol ac aml-sefydliadol, diogelu data a chyfrinachedd gwybodaeth.
- K11 y gyfraith ryngwladol a pholisi cymdeithasol, mewn termau bras, er mwyn cymharu
- K12 polisi cymdeithasol, gan gynnwys polisi ar ofal cymdeithasol a phlant, addysg, iechyd, tai a hawliau lles
- K13 tueddiadau demograffig a chymdeithasol
- K14 polisïau ar amrywiaeth, gwahaniaethu ac ar hyrwyddo annibyniaeth ac ymreolaeth plant, pobl ifanc, oedolion, teuluoedd, grwpiau a chymunedau, ac ymchwil ar eu heffeithiolrwydd
- K15 strwythurau, polisïau a gweithdrefnau sefydliadol ar gyfer cyfeirio

Theori ac Arfer Da- O'ch rhan chi eich hun

Mae angen i chi wybod a deall:

- K16 safonau yn eich gwaith eich hun a'r sector
- K17 theorïau dysgu, dulliau addysgu ac arddulliau dysgu at eich defnydd eich hun
- K18 theorïau am arfer a dulliau myfyriol sy'n effeithiol wrth fonitro'ch

SFCSS6W

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyrdd

perfformiad eich hun

- K19 ymagweddau at arfer yn seiliedig ar wybodaeth a thystiolaeth
- K20 gwybod sut i ofyn am gymorth a gwerthuso'r rhan chi'n feirniadol
- K21 gwybod sut i herio arfer gwael yn effeithiol

Theori ac Arfer Da - O ran gwybodaeth

Mae angen i chi wybod a deall:

- K22 gwybodaeth am bolisiau, gweithdrefnau a gofynion rheoleiddio ar gyfer diogelwch a chyfrinachedd gwybodaeth
- K23 gwybod sut i gael mynediad at a defnyddio technoleg gwybodaeth a chyfathrebu (tgch) a systemau electronig eraill a all helpu wrth gasglu gwybodaeth
- K24 deall gofal cymdeithasol, gwaith cymdeithasol, gwasanaethau a strwythurau cymdeithasol
- K25 gwersi a ddysgwyd o fethiannau difrifol mewn gwasanaeth ac arfer, ac o arferion a rhaglenni gwaith llwyddiannus
- K26 systemau ar gyfer monitro ansawdd

Theori ac Arfer Da - O ran cyfathrebu

Mae angen i chi wybod a deall:

- K27 dulliau o ymgynghori â grwpiau gwahanol, gan gynnwys plant a phobl ifanc ac oedolion, eu sefydliadau neu'u grwpiau, a gwrando'n astud ar eu hadborth
- K28 dulliau ar gyfer casglu, dadansoddi a dehongli adborth i alluogi gwneud penderfyniadau ynglŷn â'ch cymorth
- K29 deall effaith namau lluosog. byddwch yn ymwybodol o bosibilrwydd camgyfathrebu yn yr amgylchiadau hyn, ac felly byddwch yn cynllunio'n ofalus sut fyddwch yn cyfathrebu gyda'r unigolyn, a defnyddiwch neu trefnwch y dulliau cyfathrebu mwyaf effeithiol
- K30 byddwch yn ymwybodol y gall fod yn well gan unigolion fynegi'u hunain gan ddefnyddio dull cyfathrebu gwahanol, o gymharu â'r dull sydd orau ganddynt i dderbyn gwybodaeth, ac addasu'ch ffordd o gyfathrebu'n unol â hynny
- K31 byddwch yn ddyfeisgar wrth oresgyn rhwystrau rhag cyfathrebu a rhwystrau sy'n cyfyngu ar annibyniaeth y bobl yr ydych yn eu cynorthwyo
- K32 gwybod sut i gymhwyso'r dulliau cyfathrebu mwyaf effeithiol er mwyn esbonio unrhyw ganlyniadau'n glir i unigolion a phobl allweddol
- K33 defnyddio cyfathrebu er mwyn penderfynu ar y camau dilynol a all fod eu hangen, gan ddibynnu ar y canlyniadau o'r asesiad o anghenion iechyd corfforol ac anghenion synhwyrdd unigolyn
- K34 gwybod sut i ddehongli arwyddion gan yr unigolyn ynglŷn â'i dymuniadau, er na fydd o bosib yn cyfleu'r rhain yn glir
- K35 gwybod sut i annog unigolion a'u pobl arwyddocaol eraill i ddisgrifio'u hanghenion a'u dymuniadau eu hunain

SFCSS6W

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyrdd

- K36 adnabod a hwyluso dewis a defnydd pob unigolyn o'r iaith a/neu ffurf cyfathrebu
- K37 gwybod sut i fod yn agored ac yn onest â'r rheiny sydd ynghlwm
- K38 gwybod sut i annog pobl eraill arwyddocaol a phobl allweddol i gynorthwyo'r unigolyn
- K39 gwybod am y modd y gall natur y berthynas rhwng yr unigolyn a'r bobl arwyddocaol eraill (neu bobl allweddol) newid y graddau y gallwch ofyn iddynt fod yn gysylltiedig, neu y byddai'r unigolyn yn dymuno iddynt fod yn gysylltiedig
- K40 meddu ar y sgiliau i gynllunio cyfathrebu o flaen llaw a gwneud yn siwr fod y sgiliau angenrheidiol gennych, neu fod gennych fynediad i'r sgiliau cyfathrebu arbenigol sydd eu hangen
- K41 cynnal ymddiriedaeth a hyder unigolion a phobl allweddol trwy gyfathrebu mewn modd agored, cywir a dealladwy

Theori ac Arfer Da - O ran partneriaethau a chydweithio â phobl eraill

Mae angen i chi wybod a deall:

- K42 theorïau a dulliau ynglŷn â gweithio ar y cyd â'r prif grwpiau o bobl sy'n defnyddio gwasanaethau
- K43 theorïau ynglŷn ag effaith gwahaniaethau a gormes a'r dulliau o weithio gydag amrywiaeth
- K44 gwybodaeth am yr ystod o adnoddau a gwasanaethau lleol a chenedlaethol priodol gan gynnwys y rheiny a ddarperir gan grwpiau cynrychioliadol
- K45 gwybodaeth am ystod priodol o ddewisiadau technoleg gynorthwyol a sut i'w hintegreiddio
- K46 gwybod sut i gymharu buddion dewisiadau gwahanol
- K47 theorïau sefydliadau, ymddygiad grŵp a newid sefydliadol
- K48 dulliau ar gyfer adnabod, asesu a rheoli risg
- K49 modelau a dulliau o ddelio â cholled a phrofedigaeth
- K50 theorïau tlodi, diweithdra, anghenion iechyd a ffynonellau eraill gwahaniaethu ac anfantais, a'u heffaith ar allgáu cymdeithasol
- K51 ymwybyddiaeth o faterion pŵer mewn lleoliadau gwaith amrywiol, ac effaith y rhain ar ganlyniadau gwasanaeth, e.e. lleoliadau cartref, lleoliadau tai gwarchod ac ati

Theori ac Arfer Da - O ran plant a phobl ifanc

Mae angen i chi wybod a deall:

- K52 theorïau a dulliau o hybu lles personol, cymdeithasol ac emosiynol gyda phlant a phobl ifanc
- K53 theorïau a dulliau arferion asesu da i'w defnyddio gyda phlant a phobl ifanc
- K54 theorïau addysgeg gan gynnwys strategaethau a dulliau hyfforddi i'w defnyddio gyda phlant a phobl ifanc

SFCSS6W

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyrdd

- K55 rheoli risg a diogelu plant a phobl ifanc rhag niwed
- K56 effaith gymdeithasol, emosiynol a seicolegol colli clyw, colli golwg, golwg diffygiol ar yr unigolyn a'r teulu, e.e. materion rhyw a rôl y rhieni
- K57 pwysigrwydd cynnwys pobl allweddol, a rhieni'n benodol (sydd yn aml yn meddu ar sgiliau a gwybodaeth helaeth), yn ogystal â phobl arwyddocaol eraill ym mywyd y plentyn neu unigolyn ifanc
- K58 dulliau o weithio ar draws ystodau oed ac anghenion gwahanol
- K59 deall rôl gwaith sefydlu gyda phlant a phobl ifanc
- K60 esboniadau seicolegol a chymdeithasegol o:
 - P60.1 dwf a datblygiad pobl a'r ffactorau a all effeithio arno, gan gynnwys rhychwant oes llawn, h.y. datblygiad plentyn i
 - P60.2 atblygiad cydsyniad gerontoleg
 - P60.3 iechyd meddwl a lles
 - P60.4 rhyngweithiadau a pherthnasoedd cymdeithasol
 - P60.5 gwahaniaethu a gormes
 - P60.6 ymddygiad pobl
 - P60.7 hunanbenderfyniad a chymhelliant

Theori ac Arfer Da - O ran trawsnewidiadau

Mae angen i chi wybod a deall:

- K61 ystyried materion hunaniaeth, effeithiau gohiriedig newid a bod yn ymwybodol o arwyddion posibl fod rhywun yn mynd trwy gyfnod o drawsnewid penodol
- K62 gwybod am effaith debygol trawsnewidiadau allweddol, fel ysgariad, profedigaeth, teulu'n chwalu, glasoed, symud o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd, diweithdra a gadael cartref neu ofal
- K63 deall patrymau trawsnewid o blentyndod i fod yn oedolyn, a gwerthfawrogi y gall fod yn wahanol i'ch profiadau blaenorol
- K64 bod yn ymwybodol fod plant a phobl ifanc mewn cyfnod bregus yn eu datblygiad yn aml pan fydd trawsnewidiadau'n digwydd, a bod yn ymwybodol o'r materion delio â phobl ar yr adegau hyn yn eu bywydau. yn benodol, gwybod sut i hybu iechyd meddwl da ymhlith plant a phobl ifanc sydd â nam ar y synhwyrdd. cyflawnir hyn orau yn aml gan wasanaethau a rhwydweithiau cymorth o ansawdd da, felly mae angen i weithwyr fod yn ymwybodol o'r gwasanaethau hyn a gallu cynnig neu gyfeirio pobl ifanc ymlaen at wasanaethau cymorth addas sy'n defnyddio'u dewis iaith/ dull cyfathrebu sydd orau ganddynt
- K65 deall y gall fod angen cymorth ychwanegol ar blant a phobl ifanc sydd ag anabledau neu anghenion addysgol ychwanegol er mwyn rheoli trawsnewidiadau, a gwybod pa bryd i ofyn am gyngor arbenigol
- K66 gwybod y gall eu grŵp cyfoedion ddylanwadu ar blant a phobl ifanc

SFCSS6W

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyrdd

Theori ac Arfer Da - O ran sefydlu/ adsefydlu

Mae angen i chi wybod a deall:

- K67 safbwyntiau hanesyddol o sefydlu/ adsefydlu a sefydlu a lles cymdeithasol
- K68 cyd-destun sefydlu/ adsefydlu ac arfer proffesiynol
- K69 materion a thueddiadau cyfoes mewn sefydlu/ adsefydlu
- K70 deall pam mae pobl yn defnyddio sefydlu/ adsefydlu, gofal cymdeithasol, gwasanaethau plant a gwasanaethau iechyd
- K71 egwyddorion, theorïau a dulliau o arfer sefydlu/ adsefydlu
- K72 theorïau am effaith awdurdod a phŵer ar y rôl sefydlu/ adsefydlu

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyrdd

Gwybodaeth ychwanegol

Gwerthoedd

Mae'r gwerthoedd sy'n sail i'r safon hon wedi'u deillio o'r datganiad o ddiben allweddol¹. Mae'n rhaid i chi weithio'n unol ag egwyddorion a gwerthoedd y safonau gwasanaeth perthnasol, arweiniad a chodau ymarfer/ ymddygiad ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol yn y pedair gwlad i gyflawni'r safon hon.

¹Diben allweddol gweithlu'r gwasanaethau synhwyrdd yw grymuso pobl sy'n defnyddio'r gwasanaethau hyn er mwyn cynyddu'u hannibyniaeth, eu cyfleoedd, eu cryfderau a'u sgiliau i'r eithaf

Geirfa

Mae'r adran hon yn rhoi esboniadau o'r geiriau a'r cysyniadau allweddol sy'n cael eu defnyddio yn y safon benodol hon. Noder, mewn Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol, mae'n eithaf cyffredin i ddod o hyd i eiriau neu ymadroddion y byddwch chi'n gyfarwydd â hwy, ond rhai y gellir ym manylion y safonau, eu defnyddio mewn ffordd benodol iawn. Felly, byddem yn eich annog i ddarllen yr adran hon yn ofalus cyn i chi ddechrau gweithio gyda'r safon a chyfeirio'n ôl at yr adran hon yn ôl yr angen.

Cymorth gweithredol

Cymorth sy'n annog yr unigolyn i gynyddu'i annibyniaeth i'r eithaf ac sy'n hyrwyddo dewisiadau ffordd o fyw. Yn achos plant a phobl ifanc byddai hyn yn berthnasol hefyd i rôl rhiant/ gofalwr neu'r plant eu hunain fel rhan o'u proses cynllunio gofal eu hunain.

Cyfathrebu

Mae'r safon hon yn dweud yn glir:

- Bod rhai i chi feddu ar y sgiliau i allu cyfathrebu'n effeithiol gyda'r unigolyn yr ydych yn ei gynorthwyo, neu mewn achos lle mae angen cyfathrebwyr arbenigol, trefnu'r rhain
- Y dylech ddefnyddio'r dull cyfathrebu sydd orau gan yr unigolyn, yn dderbyngar ac yn fynegol, yn y ffurf fwyaf priodol, a dylech wrando'n weithredol
- Bod angen i chi fod yn ymwybodol yn gyson y bydd cyfathrebu yn gymhleth, a bod y risg camddeall yn un sylweddol

Adborth adeiladol

Adborth sy'n broses ddwy ffordd yn cael ei gyfleu yn y modd mwyaf priodol i'r sawl sy'n rhoi ac yn derbyn yr adborth, er mwyn cyfrannu at ei ddatblygiad a'i dwf personol. Mae'r safon yn gofyn i chi gael adborth adeiladol er mwyn cyfrannu at eich datblygiad eich hun. Yn achos y rheiny sy'n gweithio gyda phlant a phobl ifanc, bydd cyfleoedd am adborth yn uniongyrchol i blant a phobl ifanc a'u cynrychiolwyr, neu ganddynt.

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyrdd

Anfantais, gwahaniaethu ac allgáu cymdeithasol

Mae hyn yn ymwneud â hil, rhyw, crefydd, sectyddiaeth, iaith, oed, dosbarth, anabledd (gan gynnwys anabledd synhwyrdd), tlodi, diwylliant, credo a chyfeiriadedd rhywiol. Yn ymarferol, mae'n rhaid i chi roi ystyriaeth i'r polisïau a'r gweithdrefnau perthnasol yn eich sefydliad neu asiantaeth

Grymuso

Proses yw grymuso o alluogi unigolion (plant, pobl ifanc ac oedolion) sydd dan anfantais ar lefel bersonol a sefydliadol i gael mwy o ymreolaeth a rheolaeth dros eu bywydau.

Arweiniad

Gall arweiniad fod yn genedlaethol, yn lleol neu'n sefydliadol.

Yn holistaidd

Mae'n cyfeirio at ystyried pob agwedd ar fywyd yr unigolyn.

Unigolion

Yn y safon mae "unigolyn" yn cyfeirio at blant, pobl ifanc ac oedolion y gall fod angen gofal iechyd a/neu ofal cymdeithasol arnynt ynghyd â gwasanaethau plant, addysgol neu hyfforddi. Mae'n cyfeirio hefyd at eiriolwyr a dehonglwyr neu bobl sy'n gweithio gyda hwy i fynegi'u barn, dymuniadau neu deimladau ac i siarad ar eu rhan.

Materion Mae materion yn golygu'r hyn sy'n effeithio ar yr unigolyn neu sy'n berthnasol i'w brofiad. Nid yw'r defnydd o'r gair "mater" yn ymhygu anhawster, ond yn hytrach agwedd ar fywyd yr unigolyn sy'n ffocws y gwaith presennol.

Pobl allweddol

Mae pobl allweddol yn cynnwys: teulu, arweinwyr cyfathrebu, ymyrwyr, gweithwyr Pobl Ddall a Byddar, ffrindiau, gofawyr, gweithwyr cymdeithasol, gweithiwr cymorth, model rôl, cyfeillachwr, eiriolwyr, gweithwyr sefydlu/adsefydlu ac eraill y mae gan yr unigolyn berthynas gefnogol â hwy, gan gynnwys hyfforddwyr swydd, cynghorwyr gyrfaedd, Connexions, Gyrfa Cymru, Careers Scotland ac ati.

Arfer yn seiliedig ar wybodaeth a thystiolaeth

Arfer gorau cyfredol yn seiliedig ar nifer o ffynonellau gan gynnwys: ymchwil, arbenigedd a phrofiad plant, pobl ifanc, oedolion, teuluoedd, grwpiau, cymunedau, ymarferwyr a rheolwyr, a thystiolaeth o reoleiddio ac arolygu.

Gweithio mewn partneriaeth

Y broses o weithio ar y cyd â gweithwyr proffesiynol eraill neu sefydliadau,

SFCSS6W

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyrdd

e.e. Optometryddion, Swyddogion Cyswllt Clinig Llygaid, Adrannau Ysbyty, y rheiny mewn addysg neu hyfforddiant, Cymdeithasau Lleol a Gwasanaethau Gwirfoddol a Chymunedol (Sefydliadau Trydydd Sector) i godi proffil materion cymorth synhwyrdd a chynnig cymorth priodol.

Adsefydlu/ sefydlu

Mae adsefydlu yn ymwneud ag ystod eang o gymorth i gynyddu annibyniaeth, sgiliau a hyder i'r eithaf. Gall adsefydlu gynnwys helpu pobl i adfer gallu neu weithrediad a gollwyd yn sgil salwch neu anafiadau. Mae sefydlu'n diffinio'r defnydd cydlynus o fesurau meddygol, cymdeithasol, addysgol a galwedigaethol i helpu pobl ddatblygu'u gallu i weithredu. Mae hyn yn cyferbynnu â helpu pobl i adfer galluoedd a gollwyd yn sgil salwch neu anafiadau, yn hytrach na phobl sydd wedi'u geni â namau.

Ymateb i arfer gwael

Gall eich ymateb i arfer gwael gynnwys: cynnig adborth adeiladol, cynnig gwybodaeth a chyngor i alluogi'r unigolyn (unigolion) dan sylw gael mynediad at arweiniad a chymorth priodol, a/ neu adrodd am ddirgwyddiadau o arfer gwael neu beryglus i'r awdurdod priodol.

Cyfrifoldebau a dyletswyddau

Mae'n cyfeirio at y meysydd cyfrifoldeb proffesiynol a'r dyletswyddau y mae'n ofynnol eu cyflawni.

Hawliau

Yr hawliau sydd gan unigolion:

1. I gael eu parchu
2. I gael triniaeth gyfartal a pheidio â gwahaniaethu yn eu herbyn
3. I gael eu trin fel unigolyn
4. I gael eu trin mewn ffordd urddasol
5. I gael preifatrwydd
6. I gael eu diogelu rhag perygl a niwed
7. I gael gofal mewn ffordd a ddewisir ganddynt
8. I gael mynediad at wybodaeth amdanynt eu hunain
9. I gyfathrebu gan ddefnyddio'r dulliau cyfathrebu a'r iaith sydd orau ganddynt

Yn achos plant a phobl ifanc, mae'r hawl ganddynt i gael eu cynnwys yn weithredol yn y penderfyniadau sy'n effeithio arnynt.

Risgiau

Risg yw canlyniad anochel pobl yn gwneud penderfyniadau ynglŷn â'u bywydau. Ond mae'n golygu pethau gwahanol i bobl wahanol. Nid oes un diffiniad penodol. Mewn gofal cymdeithasol, fel yng ngweddill bywyd, gellir

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyraidd

edrych ar risg fel rhywbeth negyddol. Oherwydd canfyddiadau o risg, a all fod yn real neu beidio, gall unigolyn gael ei atal rhag gwneud pethau y mae'r rhan fwyaf o bobl yn eu cymryd yn ganiataol. Felly rhaid profi ac asesu risg ganfyddedig yn erbyn buddion tebygol cymryd rhan weithredol yn y gymuned, dysgu sgiliau newydd a magu hyder. Yr hyn y mae angen ei ystyried yw canlyniad gweithred a thebygolrwydd unrhyw niwed yn ei sgil. Trwy ystyried y buddion o ran annibyniaeth, lles a dewis, dylai fod modd i unigolyn gael cynllun cymorth sy'n ei alluogi i reoli risgiau a nodir. Mae angen gwneud penderfyniad ynglŷn â'r risg ganfyddedig neu'r risg wirioneddol ar y cyd â'r sawl sy'n defnyddio gwasanaethau ei hun, yn ogystal â'r gweithwyr proffesiynol sydd ynghlwm. Yn union fel y mae cymryd risg yn ddewis personol, canfyddiadau yw lefelau risg, a dylai barn ynglŷn â lefel dderbyniol o risg fod yn benderfyniad ar y cyd.

Pobl eraill arwyddocaol

Fe'i defnyddir yma i olygu unrhyw bobl y mae'r unigolyn yn dymuno'u cynnwys yn ei raglen ofal. Gall hyn gynnwys partner, perthynas a/ neu ffrind, ond mae hefyd yn cynnwys aelodau eraill y gymuned neu weithwyr eraill fel gwirfoddolwyr, ymarferwyr gofal eraill, eiriolwr, dehonglydd a swyddog yr heddlu neu swyddog carchar. Am resymau rheoleiddio, yn achos plant, mae pobl eraill arwyddocaol yn debygol o fod yn aelodau o'r teulu oni bai bod y plentyn yn destun gorchymyn gofal.

Gwasanaethau

Mae'n cyfeirio at wasanaethau sy'n cael eu darparu gan eich sefydliad eich hun neu gan asiantaethau eraill.

Cyfeirio

Mae'n golygu cynorthwyo unigolion i gael gafael ar y wybodaeth fwyaf priodol am wasanaethau a grwpiau eraill a fydd yn cefnogi'u hanghenion a nodwyd.

Model Cymdeithasol o anabledd

Mae'r Model Cymdeithasol o anabledd yn dweud yr achosir anabledd **gan y modd y mae cymdeithas wedi'i threfnu**, yn hytrach na chan nam unigolyn neu nodwedd wahanol unigolyn. Mae'r Model Cymdeithasol o anabledd yn edrych ar ffyrdd o **ddiddymu rhwystrau sy'n cyfyngu ar ddewisiadau bywyd** i bobl â namau* neu wahaniaethau. Pan gaiff y rhwystrau eu diddymu, gall pobl anabl fod yn annibynnol ac yn gyfartal yn y gymdeithas, gyda dewis a rheolaeth dros eu bywydau eu hunain. Datblygwyd y Model Cymdeithasol o anabledd gan bobl anabl am nad oedd y model meddygol traddodiadol yn esbonio'u profiad personol o anabledd nac ychwaith yn helpu i ddatblygu ffyrdd mwy cynhwysol o fyw. (*Diffinnir nam fel terfyn gweithrediad corfforol, meddyliol neu synhwyraidd unigolyn ar sail hirdymor.) Dyfyniad o *children in the picture*

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyrdd

www.childreninthepicture.org.uk/au_socialmodel

Ffynonellau gwybodaeth

Byddant yn cynnwys amrywiaeth eang o wybodaeth gyfredol. Erenghraifft o:

1. Sefydliadau proffesiynol, e.e. cyrff proffesiynol, cymdeithasau masnachu ac undebau llafur
2. Cysylltiadau proffesiynol, e.e. cydweithwyr, mentor, goruchwyliwr, tiwtoriaid/ darlithwyr ac ymchwilwyr
3. Ffynonellau ysgrifenedig, e.e. cylchgronau proffesiynol, adroddiadau ymchwil a dogfennau polisi
4. Rhwydweithiau fel grwpiau pobl dduon a lleiafrifoedd ethnig, i ystyried materion diwylliannol, e.e. ymprydio, gwyliau a blaenoriaethau.

Cymorth

Mae'n cyfeirio at y cymorth a ddarparwch. Mae'n cynnwys: esboniad llafar, gwybodaeth ysgrifenedig, mynd gyda'r unigolyn neu drefnu i hyn ddigwydd.

Trawsnewidiadau

Newidiadau dyddiol ac ysbeidiol ym mywyd unigolyn yw trawsnewidiadau a all effeithio ar ei les, y ffordd y mae'n ymddwyn ac yn datblygu a'i allu i barhau dysgu ac ymdopi â newidiadau eraill. Mae dau brif fath o drawsnewidiadau: mae'r cyntaf yn cynnwys trawsnewidiadau mewn bywyd bob dydd, er enghraifft gydag oedolion yn symud o ac i gartref/ y ddarpariaeth i ganolfan dydd, ac i blant, mynd o ac i gartref/ y ddarpariaeth i'r ysgol. Maent hefyd yn cynnwys newid gweithgareddau ac arferion yn ystod y dydd lle mae disgwyliaid a gofynion gwahanol gan y plentyn, yr unigolyn ifanc neu'r oedolyn. Trawsnewidiad ysbeidiol yw'r ail, ac mae'n golygu newid sylweddol i'r unigolyn. Gellir rhannu'r trawsnewidiadau hyn i dri chategori. Yn gyntaf, y rheiny sy'n gyffredin i'r rhan fwyaf o bobl; er enghraifft, pan fydd pobl yn symud o un math o lety ac amgylchedd byw i un arall. Yn ail, y rheiny sy'n cael eu rhannu gan nifer sylweddol o gyfoedion, fel teuluoedd yn gwahanu. Yn drydydd, y rheiny sy'n drawsnewidiadau personol, ac ni all pobl eraill eu rhannu, nac ychwaith eu deall. I blant a phobl ifanc, bydd y trawsnewidiad cyntaf yn cynnwys trosglwyddo rhwng blynyddoedd yn yr un ysgol, neu goleg, neu drosglwyddo o un ysgol i ysgol arall. Fe allai hefyd gynnwys profiadau trawsnewid fel newidiadau corfforol, e.e. cychwyn glasod. Gall yr ail gynnwys eu rhieni'n cael ysgariad. Mae'r trydydd mewn gofal maeth neu ofal preswyl, cael rhiant neu ofalwr sy'n camddefnyddio cyffuriau neu alcohol, neu fod yn ofalwr ifanc. (Ffynhonnell: Arweinyddiaeth a rheolaeth Rhif Cyfeirnod NOS: LMC B3)

Gwerthoedd ac egwyddorion

Yw'r rheiny a bennir gan: gyrff proffesiynol, y llywodraeth, eich cyflogwr, defnyddwyr gwasanaeth a'u gofalwyr a chan gyrff cenedlaethol perthnasol.

SFCSS6W

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyrdd

Cysylltiadau Allanol

Bydd y **wybodaeth a'r ddealltwriaeth** ar gyfer y safon hon yn ymwneud â gofynion rheoleiddio penodol i wledydd a chodau ymarfer sy'n gymwys I gwmpas eich gwaith a rhai eich cydweithwyr. Bydd yn ymwneud hefyd â'r rôl a'r lefel cyfrifoldeb sydd gennych yn eich sefydliad er mwyn ymgymryd â gweithgareddau i gyflawni gwasanaeth o ansawdd uchel

Mae arfer cymwys yn gyfuniad o gymhwyso sgiliau a gwybodaeth dan ddylanwad gwerthoedd a moeseg. Mae'r fanyleb hon yn nodi manylion y wybodaeth a'r ddealltwriaeth y mae'n ofynnol eu cael i ymarfer yn gymwys ar gyfer y perfformiad a ddisgrifir yn y safon hon.

Wrth ddefnyddio'r fanyleb hon mae'n bwysig darllen y gofynion gwybodaeth mewn perthynas â disgwyliadau a gofynion eich rôl swydd.

Mae angen i chi ddangos eich bod yn gwybod, yn deall ac yn gallu cymhwyso'r uchod yn ymarferol yn unol â'ch lefel profiad a'ch statws.

SFCSS6W

Gweithio gydag unigolion a phobl allweddol i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus ynglŷn â'u hanghenion synhwyrdd

Datblygwyd gan Skills for Care and Development

Fersiwn rhif 1

Dyddiad cymeradwyo Tachwedd 2008

Dyddiad adolygu a awgrymir Tachwedd 2013

Dilysrwydd Cyfredol

Statws Gwreiddiol

Sefydliad cychwynnol Skills for Care and Development

RCU gwreiddiol SCDSS6

Galwedigaethau perthnasol Iechyd, Gwasanaethau Cyhoeddus a Gofal; Iechyd a Gofal Cymdeithasol; Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol Swyddogion; Gweithwyr Iechyd Proffesiynol; Gwasanaethau Cysylltiedig Gofal Iechyd Personol a;

Cyfes/Set Gwasanaethau Synhwyrdd

Geiriau Allweddol